

Tiết 111 - 112 VIẾNG LĂNG BÁC

(Viễn Phương)

I. Đọc – Tìm hiểu chú thích

1. Tác giả : (SGK/59)

- Viễn Phương (1928 - 2005), tên khai sinh Phan Thanh Viễn, quê ở tỉnh An Giang

- Trong kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, ông hoạt động ở Nam Bộ

2. Tác phẩm :

- Hoàn cảnh sáng tác : 4/1976 sau khi đất nước thống nhất, nhà thơ ra thăm miền Bắc, vào lăng viếng Bác Hồ.

- Xuất xứ : Trích trong tập thơ *Như mây mùa xuân*

- Thể thơ : 8 chữ

3. Bố cục : 4 phần

- Khổ 1 : Cảm xúc về cảnh bên ngoài lăng

- Khổ 2 : Cảm xúc khi nhìn thấy dòng người xếp hàng vào lăng

- Khổ 3 : Cảm xúc khi vào trong lăng

- Khổ 4 : Cảm xúc khi rời lăng

II. Tìm hiểu văn bản

1. Cảm xúc về cảnh bên ngoài lăng

Con ... thăm lăng Bác

→ *Cách xưng hô vừa thành kính vừa gần gũi*

... hàng tre bát ngát (*tả thực*)

... hàng tre xanh xanh Việt Nam (*ẩn dụ*)

Bão táp mưa sa đứng thẳng hàng (*nhân hoá*)

→ *Tre - biểu tượng cho sức sống bền bỉ, kiên cường của dân tộc Việt Nam*

2. Cảm xúc khi nhìn thấy dòng người vào lăng :

- ... mặt trời đi qua trên lăng (*tả thực*)

- ... mặt trời trong lăng (*ẩn dụ*)

→ *Ca ngợi sự cao cả, vĩ đại, trường*

tồn của Bác

- dòng người đi trong thương nhớ (*tả thực*)

- Kết tràng hoa dâng bảy mươi chín

mùa xuân (*ẩn dụ, hoán dụ*)

→ *Lòng thành kính của nhân dân đối với Bác*

3. Cảm xúc khi vào trong lăng

- Bác ... giấc ngủ bình yên } *liên tưởng,*

... trắng sáng dịu hiền } *tưởng tượng*

- ... trời xanh là mãi mãi (*ẩn dụ*)
- *Ca ngợi sự bất tử*
- Mà sao nghe nhói ở trong tim
- *Nỗi đau xót vì sự ra đi của Bác*

4. Cảm xúc khi rời lăng

- ... về miền Nam thương trào nước mắt
 - *Sự xúc động dâng trào*
- Muốn làm { con chim hót quanh lăng
đóa hoa tỏa hương
cây tre trung hiếu

- *Diệp ngữ, liệt kê*
- *Lưu luyến, muốn ở mãi bên Người*

III. Tổng kết

Ghi nhớ SGK/60

Tiết 113 **NGHỊ LUẬN VỀ TÁC PHẨM TRUYỆN (hoặc đoạn trích)**

I/ Tìm hiểu bài nghị luận về tác phẩm truyện (hoặc đoạn trích)

* Ví dụ: Văn bản (SGK/61)

a. *Vấn đề nghị luận* : Những phẩm chất, đức tính đẹp đẽ, đáng yêu của nhân vật anh thanh niên trong truyện ngắn “Lặng lẽ Sapa” của Nguyễn Thành Long

- *Nhan đề*: “Hình ảnh anh thanh niên trong truyện ngắn “Lặng lẽ Sa Pa” của Nguyễn Thành Long” hay “Một vẻ đẹp nơi Sa Pa lặng lẽ.”

b. *Luận điểm* :

- Anh thanh niên....khó phai mờ (*Nêu vấn đề NL*)
- Trước tiên....của mình (*Câu chủ đề nêu luận điểm*)
- Nhưng anh thanh niên...chu đáo (*Câu chủ đề nêu luận điểm*)
- Công việc vất vả....khiêm tốn (*Câu chủ đề nêu luận điểm*)
- Cuộc sống...tin yêu (*Cô đúc vấn đề NL*)

→ *Các luận điểm rõ ràng, ngắn gọn*

c. *Luận điểm được phân tích , chứng minh một cách thuyết phục bằng dẫn chứng cụ thể trong tác phẩm*

- Luận cứ được sử dụng xác đáng, chi tiết, cụ thể, tiêu biểu, phù hợp
- Lập luận rõ ràng, ngắn gọn, mạch lạc, có tính liên kết cao. Bố cục chặt chẽ.

Ghi nhớ : SGK

II/ Luyện tập : BÀI TẬP SGK trang 63, 64

- *Vấn đề NL*: Tình thế lựa chọn nghiệt ngã giữa sống và chết, vẻ đẹp tâm hồn của Lão Hạc

- **Luận điểm :**

+ Việc giải quyết giữa sống và chết

+ Cuối cùng Lão lựa chọn cái chết

+ Đó là một lựa chọn ..con người

- Phân tích nội tâm vì đó là một quá trình chuẩn bị cho cái chết

→ **Làm rõ vẻ đẹp của nhân vật LH: Tấm lòng yêu thương con, hi sinh tất cả vì con**

Tiết 114 **CÁCH LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ TÁC PHẨM TRUYỆN (Hoặc đoạn trích)**

I/ Đề bài nghị luận về tác phẩm truyện (hoặc đoạn trích):

1. **Đề bài** : SGK/64

2. **Nhận xét** :

a. Vấn đề NL :

- Đề 1: Thân phận người phụ nữ trong XH cũ

- Đề 2 : Diễn biến cốt truyện

- Đề 3: Thân phận của Thuý Kiều

- Đề 4: Đời sống tình cảm gia đình trong chiến tranh

* **Giống nhau** :NL về tác phẩm truyện

* **Khác** :

- **Suy nghĩ** : Từ sự cảm nhận, hiểu rút ra nhận xét đánh giá (Trên cơ sở một tư tưởng, một góc nhìn)

- **Phân tích** : Từ tác phẩm rút ra nhận xét

II/ Các bước làm bài nghị luận về tác phẩm truyện (hoặc đoạn trích)

Đề : Suy nghĩ về nhân vật ông Hai trong truyện ngắn “Làng”

1. **Tìm hiểu đề và tìm ý** :

a. **Tìm hiểu đề** :

- Thể loại : Nghị luận văn học

- Nội dung : Ông Hai trong truyện “**Làng**”. Từ sự cảm hiểu của bản thân

b. **Tìm ý** :

- Phẩm chất : Tình yêu làng hoà quyện với tình yêu nước

- Biểu hiện:

- Tình huống : Làng Chợ Dầu theo Tây

- Tâm trạng :

- Chi tiết chứng tỏ tình yêu làng, yêu nước tha thiết nồng nhiệt

- NT thể hiện tình cảm đó

2. **Dàn bài** : SGK/66

a. **MB** : Giới thiệu chung về tác giả, tác phẩm, hoàn cảnh sáng tác, đánh giá khái quát nội dung tác phẩm (tùy theo yêu cầu của đề)

b. **TB** : Lần lượt phân tích, chứng minh từng luận điểm chính về nội và nghệ thuật bằng luận cứ chính xác tiêu biểu.

c. **KB** : Sức hấp dẫn của hình tượng về nhân vật

3. **Viết bài** :

4. **Đọc và sửa chữa**

* **Ghi nhớ** : SGK/68

III/ **Luyện tập** :

Đề : *suy nghĩ của em về truyện ngắn Lão Hạc của Nam Cao*

(các em có thể chọn một tác phẩm truyện ở HKI để làm, không nhất thiết phải làm bài Lão Hạc)

TIẾT 115 : LUYỆN TẬP LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ TÁC PHẨM TRUYỆN (HOẶC ĐOẠN TRÍCH)

I/ **Ôn lại lý thuyết** :

- Khái niệm
- Yêu cầu của bài văn nghị luận

II/ **Luyện tập trên lớp** :

1. **Tìm hiểu đề** :

- Thể loại : NL về tác phẩm truyện
- Vấn đề : Nhận xét , đánh giá nội dung và nghệ thuật của đoạn trích

2. **Lập dàn ý** :

a. **Mở bài** :

- Giới thiệu tác giả Nguyễn Quang Sáng
- Tác phẩm “Chiếc lược ngà” (hoàn cảnh sáng tác, xuất xứ, nội dung chính...)

b. **Thân bài** :

- **Nhân vật ông Sáu** : xa gia đình , mong nhớ con , yêu thương con (vỗ về con , làm lược cho con)
 - **Nhận xét về bé Thu** : ương ngạnh nhưng khi hiểu ra thì rất yêu ba (dẫn chứng)
 - **Nội dung** : Tình cha con sâu nặng, thiêng liêng trong cảnh ngộ éo le của chiến tranh , lên án chiến tranh
 - **Nghệ thuật** : Tạo tình huống hấp dẫn, chọn người kể hợp lí , ngôn ngữ giản dị
- c. **Kết bài** : Khẳng định sức sống của văn bản, suy nghĩ về con người Việt Nam trong chiến tranh

*** Các em HS lưu ý khi ghi bài phải chú ý theo dõi các bài trong sách giáo khoa.**